

FORMATION OF INFORMATION COMPETENCE OF THE FUTURE TRANSLATORS IN THE CONTEXT OF GLOBALIZATION AND INFORMATIZATION OF SOCIETY

R. TARASENKO, Ph.D., Associate Professor, Department of Social
Pedagogy and Information Technologies in Education of the National
University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

Philosophical ideas, pedagogical theories, conceptual approaches, the regulations are generalized for the development of the theoretical aspects of formation of information competence of the future translators in the context of globalization and informatization of society. The features of translation in the information society and qualifications for translators according to international standards are defined. The ways of improving the system of professional training of future translators in the aspect of the formation of information competence are defined.

Key words: *information technology, competence, standards, translator*

УДК 37"373.8"

ВИХОВАННЯ ГОСПОДАРНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ЗАСОБАМИ ПРОДУКТИВНОЇ ПРАЦІ

В. Д. ШИНКАРУК, доктор філологічних наук, професор кафедри
української та класичних мов Національного університету
біоресурсів і природокористування України (м. Київ)

Анотація. У статті розкриваються особливості залучення студентів до продуктивної праці шляхом включення їх у діяльність трудових студентських загонів. Висвітлюється сутність та завдання молодіжних студентських трудових загонів. Показана роль студентських трудових загонів у вихованні особистості майбутніх педагогів та формуванні у них господарності, як особистісної якості. Доведено, що організація студентських трудових загонів є ефективним засобом організації змістовного дозвілля та розвитку творчого потенціалу осіб що навчаються.

Ключові слова: *господарність, виховання, виробнича практика, майбутній педагог, студентський трудовий загін*

Аннотация. В статье раскрываются особенности привлечения студентов к продуктивному труду путем включения их в деятельность трудовых студенческих отрядов. Освещается сущность и задачи молодежных студенческих трудовых отрядов. Показана роль студенческих трудовых отрядов в воспитании личности будущих педагогов и формировании у них хозяйственности, как личностного качества. Доказано, что организация студенческих трудовых отрядов является эффективным средством организации содержательного досуга и развития творческого потенциала.

Ключевые слова: *хозяйственность, воспитание, производственная практика, будущий педагог, студенческий трудовой отряд*

Постановка проблеми у загальному вигляді. У сучасних умовах розвитку освіти України особливого значення набуває залучення студентської молоді до різних видів трудової діяльності. Зростання інтересу до проблеми праці зумовлено радикальними перетвореннями в економічній сфері, появою нових та помітним розширенням сфери окремих усталених видів праці – підприємництво, комп'ютеризація й програмування, обслуговуюча праця тощо.

Однак, аналіз сучасної педагогічної практики доводить, що у розв'язанні цих завдань мають місце помітні труднощі: значна частина студентської молоді втратила інтерес до продуктивної діяльності, прагне уникнути її, зосереджує увагу на комерційній діяльності, що зазвичай призводить до кардинальних змін мотивації праці.

Виховання у вищій школі є цілеспрямованим і має відбуватись із залученням різних суб'єктів освітньої діяльності, наставників академічних груп, викладачів предметників, керівників навчальних і виробничих практик, студентського активу тощо. Важливу роль у формуванні особистості майбутнього фахівця відіграють громадські формування, зокрема студентські трудові загани, що створюються на період проведення різних видів господарських робіт та дають можливість залучити студентів до продуктивної праці.

Особливої уваги набуває проблема виховання у майбутніх педагогів господарності засобами продуктивної праці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різні аспекти виховання студентської молоді у вищій школі висвітлено в працях: М. Бондаренко, Г. Васянович, В. Ведмеденко, О. Гевко, З. Гіптерс, С. Голошивесь, О. Киричук, Б. Корольов, О. Корольчук, Л. Маценко, С. Морозов, С. Налєпа, А. Наумчук, Н. Пасічник, В. Подоляк, В. Рябенко, І. Сопівник, Р. Сопівник, Т. Тхоржевська, Г. Шевченко та інші. Проблеми трудового виховання молодого покоління присвячені праці П. Атутова, О. Коберника, М. Левківського, Г. Левченка, В. Мадзігона, А. Макаренка, В. Оржеховської, А. Пашкова, Д. Сметаніна, М. Тименка, В. Сухомлинського, В. Сидоренка, Д. Тхоржевського, С. Шацького та інших.

В українській педагогіці різні напрями трудової підготовки молоді досліджувалися як:

- взаємодія продуктивної праці з вихованням та освітою підростаючої особистості (А. Макаренко);
- загальнотрудова підготовка молоді до продуктивної праці (І. Шевченко, М. Тименко);
- питання готовності до праці в сфері матеріального виробництва (О. Мудрик);
- політехнічні основи поєднання навчання з продуктивною працею (В. Мадзігон, Д. Сергієнко);
- організаційно-методичні аспекти економічного виховання, аналіз економічної готовності студентів до праці (Г. Полякова, Т. Тхоржевський, Є. Фрейнман);
- принципи трудового виховання у науці та їх реалізація у виховній практиці (Д. Сметанін, Д. Тарнопольський, В. Сухомлинський);
- моральні проблеми підготовки молоді до життя і праці в нових соціально-економічних умовах, формування трудової культури (О. Ізвекова, І. Зарецька, Н. Мойсеюк);
- проблеми виховання відповідального ставлення до праці (Т. Веретенко, М. Левківський);

– проблеми морально-ціннісного ставлення до праці (С. Омельченко та інші).

Однак, поза увагою науковців залишився такий аспект як формування господарності майбутніх педагогів шляхом залучення їх до продуктивної праці у студентських трудових загонах.

Мета статті – розкрити особливості методики виховання господарності майбутніх педагогів шляхом їх залучення до продуктивної праці у студентських трудових загонах.

Виклад основного матеріалу. У сучасній педагогіці зміст виховного процесу визначається як обсяг і характер знань, умінь, навичок, якостей і властивостей особистості, які необхідні індивіду для виконання загальних (універсальних для усіх громадян) соціальних функцій, детермінованих певною системою цінностей суспільства [5, с.162]. Прийнято, що у змісті виховання є своя специфіка, предметом якого є створення умов для духовного розвитку [2, с. 171]. Зміст виховання завжди залежить від мети і завдань виховання, детермінованих характером і змістом даного етапу розвитку суспільства.

Загальноприйнятою метою у світовій теорії і практиці виховання є всебічно й гармонійно розвинена особистість. Розвиток особистості, безсумнівно, відбувається в діяльності, яка виступає найважливішим засобом виховання. Залучення студентів до різноманітних видів діяльності: науково-дослідної, культурно-просвітницької, суспільно корисної, фізкультурно-оздоровчої та спортивної тощо – є одним із основних завдань виховання. У цьому зв'язку зауважимо, що досвід виховної роботи видатних педагогів С.Шацького, А.Макаренка доводить важливість продуктивної праці у формуванні особистості, коли остання причетна до створення матеріальних і духовних цінностей, що мають загальносуспільне і культурне значення. Саме така праця розвиває практичне мислення, організаторські здібності, господарність і підприємливість.

У своїй концепції Є. Бондаревська зазначає, що основними компонентами виховання є: виховання вільної особистості (високий рівень самосвідомості, громадянськості, відчуття власної гідності, самоповаги, самодисципліни, чесності, орієнтації в духовних цінностях життя, самостійність у прийнятті рішень і відповідальність); виховання гуманної особистості (милосердя, доброта, здатність до співчуття, співпереживання, альтруїзм, терпимість, доброзичливість, скромність, готовність до надання допомоги близьким, прагнення до злагоди, добросусідства, розуміння цілей людського життя); виховання духовної особистості (потреба у пізнанні та самопізнанні, красі, рефлексії, спілкуванні, пошуку сенсу життя, автономії, внутрішнього світу); виховання творчої особистості (розвиток здібностей, потреби в перетворюючій діяльності, знання, вміння, навички, розвинутий інтелект, інтуїція, життєтворчість). При цьому дослідниця окремо виділяє необхідність виховання практичної та господарчої особистості [1].

Термін «господарність» у «Словнику української мови» визначається як здатність уміло й економно вести господарство [3]. Як зазначалося, виховання особистості неможливе без праці, адже умовою будь-якого розвитку є вмотивована діяльність.

Одним із важливих чинників, що сприяє вихованню господарності майбутніх педагогів, на нашу думку, є організація діяльності трудових загонів та залучення студентів до продуктивної праці. Продуктивна праця студентської молоді є педагогічно доцільною, суспільно необхідною, економічно виправданою діяльністю, яка спрямована на створення певного продукту. Продуктивна пра-

ця виступає не тільки як засіб створення матеріальних цінностей, а й як вагомий педагогічний чинник, що позитивно впливає на формування особистості студента. Педагогічна доцільність продуктивної праці виражається її дидактичними, виховними, розвиваючими функціями та економічною виправданістю.

Продуктивна праця є виправданою лише в тому випадку, коли сприяє залученню студентської молоді до системи суспільно трудових відносин, відповідає санітарно-гігієнічним нормам і вимогам безпеки праці, психофізіологічним особливостям та інтересам працюючих. Усі ці вимоги витримуються тоді, коли студенти залучаються до діяльності трудових загонів. Таке залучення не одностороннє, воно за суттю є бінарним, бо передбачає суб'єктність самих студентів, які виявляють ініціативу і не тільки беруть участь у діяльності загонів але й створюють їх, організовують планують обсяги робіт до виконання.

Діяльність студентських трудових загонів регламентується типовим положенням про молодіжний трудовий загін, що затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 3 липня 2006 р. № 899. У документі наголошується, що молодіжний трудовий загін – це тимчасове формування, утворене з метою забезпечення вторинної зайнятості молоді у вільний від навчання час. Членами трудового загону можуть бути, як учні загальноосвітніх шкіл і професійно-технічних навчальних закладів так і студенти, які не мають медичних протипоказань до виконання передбачених робіт [6].

Серед видів діяльності трудових загонів виділяють сільськогосподарські, будівельні, реставраційні, ремонтні роботи, роботи по благоустрою території, сезонні роботи сільськогосподарського напрямку тощо.

Функціонуванням трудових загонів у вищих навчальних закладах забезпечується організація змістовного дозвілля молоді, створюються умови для самореалізації особистості, формується господарність, підприємливість, організаторські навички та навички трудової діяльності. Важливо, що у трудових загонах майбутні педагоги залучаються до продуктивної праці, результатом якої є перетворення предметів і явища, що мають соціальне і культурне значення. Працюючи в молодіжних трудових загонах, студенти набувають досвід спілкування, налагоджують дружні контакти .

Під час зарахування до загону необхідно пам'ятати , що студенти учасники мають пройти обов'язковий інструктаж із охорони праці, профілактики травматизму, запобігання нещасним випадкам, дотримання санітарно-гігієнічних правил, а також з надання невідкладної долікарської допомоги. Чисельність загонів не повинна перевищувати 30 осіб, що оптимізує процес управління. Для керівництва загonom та вирішення його внутрішніх питань формується актив, до складу якого входять енергійні ініціативні, студенти із розвиненими організаторськими навичками та навичками господарювання. Очолює загін командир, який є явним лідером у сфері обраної загonom діяльності, відзначається глибокими пізнаннями у питаннях вирішення групових завдань що складають предмет виробничої діяльності. Як записано у нормативних документах, лідер, або команди загону організовує його роботу; забезпечує точне й своєчасне дотримання вимог; несе персональну відповідальність за виконання членами загону робіт, створення належних безпечних умов праці, дотримання нормативно-правових актів із охорони праці, трудової дисципліни, санітарних норм [6].

Особливо цінною практика діяльності трудових загонів стає тоді, коли молода людина на громадських засадах працює в задля розвитку колективу, зміцнення його матеріальної бази, забезпечення комфортних умов праці і від-

починку. Так, у Національному університеті біоресурсів і природокористування на Гуманітарно-педагогічному факультеті з ініціативи деканату та голови студентської організації факультету у 2015 році організовані студентські молодіжні трудові заgonи. Основними завданнями таких заgonів були: набуття студентами трудового досвіду; вдосконалення способів професійно-педагогічної взаємодії; самореалізація творчої особистості; попередження девіантної поведінки молоді; організація змістовного дозвілля майбутніх педагогів; розвиток та виховання гармонійної особистості; формування господарності як особистісної якості; фізичний розвиток молоді.

Перші студентські молодіжні трудові заgonи на Гуманітарно-педагогічному факультеті НУБіП України були організовані у літній період, паралельно із проходженням виробничої практики студентами – майбутніми педагогами спеціальності «Педагогіка вищої школи». Як свідчить досвід, така організація студентів дає плідні результати і має великі можливості щодо виховання професійно-трудової культури майбутніх фахівців, оскільки студенти набували необхідних знань, умінь та трудових навичок, усвідомлювали ціну праці і збереження матеріальних ресурсів, вчилися організовувати роботу із мінімальними затратами та максимальним виробничим ефектом. У молоді розвинулись ініціативність, самостійність, креативність у вирішенні господарських завдань. Організація студентських молодіжних трудових заgonів факультету сприяла розкриттю змісту і характеру сучасних вимог до фахівця як дбайливого господаря.

Залучення майбутніх педагогів до продуктивної праці сприяє формуванню в них лідерських якостей, а саме: загальні управлінські (професійна компетентність, практичне мислення, комунікабельність, організаційні здібності, працелюбність, сила волі, колективізм; 2) власне лідерські (харизматичність, творчість, ініціативність, емпатія, моральність) [4, с. 450].

Ефективність такого симбіозу, коли поєднується виробнича чи навчальна практика із участю у діяльності трудових заgonів, доводить виконання великих обсягів робіт, які реалізуються з легкістю у товариській дружній атмосфері, сприяютьгуртуванню студентських колективів.

Результатом діяльності трудових заgonів студентів гуманітарно-педагогічного факультету стали відреставровані, ошатні, затишні навчальні аудиторії, прибрані, чисті місця загального користування. Студенти з приємністю розпочнуть новий навчальний рік і берегтимуть плоди власної праці, акуратно використовуючи засоби і матеріально-технічну базу університету у цілях професійного самовдосконалення.

Майбутні педагоги із трудових заgonів активно працювали в приймальної комісії університету, надавали консультації майбутнім абітурієнтам та їх батькам. Спільна робота, окрім очевидних результатів, приносить задоволення й радість, сприяє налагодженню міжособистісних стосунків у студентському колективі, а також покращує взаємодію між викладачами факультету і студентською молоддю.

Висновки. Таким чином, організація молодіжних студентських трудових заgonів у ВНЗ сприяє створенню умов для забезпечення організованого та змістовного дозвілля, самореалізації творчої особистості, патріотичного виховання студентської молоді, попередження асоціальної поведінки та негативних явищ у молодіжному середовищі, набуття досвіду спілкування в трудовому колективі та розвитку трудових вмінь і навичок.

Визначаючи необхідність паралельної організації під час проходження ви-

робничих практик студентських трудових загонів, вважаємо, що така діяльність студентів має здійснюватися на демократичних засадах, а її мета, завдання, принципи зумовлюватися специфікою майбутньої професійної підготовки. Під час реалізації завдань студентських трудових колективів вважаємо за необхідне керуватися такими принципами: гуманізації, єдності загальнолюдських та національних цінностей, демократизації, системності, безперервності, наступності та інтеграції; добровільності й доступності; активності й самостійності особистості.

Література

1. Бондаревская Е.В. Педагогика: личность в гуманистических теориях и системах воспитания / Е.В. Бондаревская, С.В. Кульневич. – Ростов-на-Дону: Учитель, 1999. – 560 с.
2. Вульффов Б.З. Основы педагогики / Б.З. Вульффов, В.Д. Иванов. – М., 2000. – 171 с.
3. Словник української мови в 11 т. / за ред. І. К. Білодіда. – К.: Наукова думка, 1980. – Т. 2. – С. 141.
4. Сопівник Р. В. Виховання лідерських якостей студентів аграрних вищих навчальних закладів: [монографія] / Руслан Васильович Сопівник; за ред. В. К. Сидоренка. – К. : «ЦП «Компринт», 2012. – 504 с.
5. Стефановская Т.А. Педагогика : наука и искусство / Т.А. Стефановская. – М.: Совершенство, 1998. – 368 с.
6. Постанова КМУ № 899-2006-п від 03.07.2006 Про затвердження Типового положення про молодіжний трудовий загін [Електронний ресурс]. – Режим доступу: / http://kodeksy.com.ua/norm_akt/source-КМУ/type-Постанова/899-2006-п-03.07.2006.htm. Назва з екрану.

REFERENCES

1. Bondarevskaia E. V. Pedagogika: lichnost v gumanisticheskikh teoriiakh i sistemah vospitania / E. V. Bondarevskaia, S.V. Kulnevich. – Rostov-na-Donu:Uchitel, 1999. – 560 s.
2. Vulhvov B.Z. Osnovy pedagogiki / B.Z. Vulhvov, V.D. Ivanov. –M., 2000. – 171 s.
3. Slovyk ukrainskoi movy v 11 t. / za red. I. K. Bilodida. – K. : Naukova dumka, 1980. – T.2. – S. 141.
4. Sopivnyk R. V. Vykhovannia liderskykh yakosteï studentiv ahrarnykh vyshchyykh navchalnykh zakladiv: [monohrafiia] I Ruslan Vasylovych Sopivnyk; za red. V. K. Sydorenka. – K. : «TsP «Komprynt», 2012. – 504 s.
5. Stehvanovskaya T.A. Pedagogika: nauka i iskustvo / T.A. Stehvanovskaya. –M.: Sovershenstvo, 1998. – 368 s.
6. Postanova KMUN#899-2006-pvid 03.07.2006 Pro zatverdzenya Tyпового polozennya pro molodiznyj trudovuj zagin [Elektronnyj resyrs]. – Rezhym dostupu: / http://kodeksy.com.ua/norm_akt/source-КМУ/type-Postanova//899-2006-п-03.07.2006.htm. Nazva z ekranu.

THRIFTEDUCATION PROCESS FUTURE TEACHERS IN SOCIALLY USEFUL ACTIVITIES

V. SHYNKARUK, Doctor of Philology, Professor, Department of classical and Ukrainian languages National University of Life and Environmental sciences of Ukraine (с. Kyiv)

Summary. Deals with the nature and objectives of the youth student labor groups. The role of student labor groups in the education of future teachers and their thrift. It is proved that the organization of student labor groups is an effective way of organizing and conducting practices in higher education.

Thrift, training, work placements, future teacher, student labor detachment

УДК 006.83:378:342.733

ЯКІСТЬ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ – НЕВІД'ЄМНА ВИМОГА ДО ВІТЧИЗНЯНОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ

О. В. ШИНКАРУК, кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільного та господарського права НУБіП України (м. Київ)

Анотація. У науковій статті проаналізовано проблеми якості вищої освіти та стан системи освіти і науки в Україні з врахуванням існуючого вітчизняного, світового, європейського досвіду, стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському освітньому просторі; обґрунтовано вимоги щодо навчання в магістратурі та проблема підготовки на третьому циклі - доктор філософії (PhD).

Ключові слова: освітня галузь, вища освіта, якість професійної підготовки, конкурентоспроможність випускників вищої школи, інтеграція в європейський та світовий освітній простір

Аннотация. В научной статье проанализированы проблемы качества высшего образования и состояние системы образования и науки в Украине с учетом существующего отечественного мирового, европейского опыта, стандартов и рекомендаций относительно обеспечения качества в Европейском образовательном пространстве; обоснованы требования относительно учебы в магистратуре и проблема подготовки на третьем цикле – доктор философии (PhD).

Ключевые слова: Образовательная отрасль, высшее образование, качество профессиональной подготовки, конкурентоспособность выпускников высшей школы, интеграция в европейское и мировое образовательное пространство

Постановка проблеми у загальному вигляді. У 2000 році на Саміті Тисячоліття ООН Україна разом з іншими 189 країнами світу приєдналася до глобально визнаних Цілей Розвитку Тисячоліття і взяла на себе політичні зобов'язання щодо їх досягнення та реалізації до 2015 року.

Система Цілей Розвитку Тисячоліття містить 8 цілей, 21 завдання розвитку та 60 індикаторів для кількісної оцінки прогресу. Це не абстрактні та амбітні цілі. Їх досягнення передбачає втілення реальних позитивних змін у життя людей. Серед восьми визначених цілей другою названо забезпечення якісної освіти впродовж життя, оскільки якісна освіта – один з головних факторів фінансової захищеності людини і водночас саме освіта є надзвичайно важливим чинником економічної нерівності.

В умовах розвитку демократичного суспільства постає гостра проблема

© О. В. Шинкарук, 2015